

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Labyrinten

Citation: Baggesen, Jens: "Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig", i Baggesen, Jens: *Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig*, udg. af TORBEN BROSTRØM , Gyldendal, 1971), s. 281. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen06-shoot-idm139952568425248/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig

ten er Frihedens Symbol." *Adams* loe; jeg kunde selv ikke bare mig – „men“ ... havde jeg kunnet ende; thi jeg tilstaaer oprigtigen, at jeg ikke havde Aandsnærværelse nok, til virkelig at ende Striden saaledes ... „paa Grund af samme Argument kunde jeg bevise dit Systems Skadelighed“ – og nu fløi Hatten af ham selv med; og vi sad alle tre med blotte Hoveder i det fuldkomneste Anarchie man kan tænke sig, paa eet Sæde. –

Vi vare til Lykke allerede paa det tørre, tæt ved Schwezingen, og fandt efter nogen Umage igien vore Hatte, som vi stege af Vognen for at hente. Og saaledes endte sig vore Revolutions-Debatter. [...]

Bruchsal

Sielden har jeg studset mere, sielden er jeg saa behagelig bleven overrasket, som ved Porten og Indkiørselen i *Bruchsal*. Jeg havde forestilt mig i denne Speicrske Bispepresidents at faae een af de almindelige gamle forfaldne Kirke-Flekke at see; og jeg kan ikke beskrive min Forundring, da jeg giennem den usædvanlig smagfulde Port kom paa een af de skønneste Pladse, man kan forestille sig, og i den lige for indtil den indre Stadspart løbende brede, zürlige Gade fandt et saa skjønt Perspectiv, paa begge Sider saa aruge Bygninger, overalt saa megen Nethed, Reenlighed og Smag, at jeg virkelig for første Gang saae min Idee om en smuk Bye realiseret. Det bispelige Pallads, hvis Forgaard vendte ud til Pladsen, er prægtigt uden Overladning, de dertil svarende, og formodentlig dertil hørende Bygninger, massive og skønne, selv de mindste Borgerhuse paa begge Sider af Gaden, faste, elegante, og tilsyneladende bequemme – i det hele er Symmetric og Afvexling, Orden uden trættende Eensformighed, og et vist yndigt Anstrøg, som qvæger Øiet i behagelig Hvile ved dets Beskuelse.

De Fruentimmere, jeg saae, contrasteerte ikke, som i Cassel, med Stadens Udvortes. Deres Klædedragt behagede mig meget, især de nette Tøfler, de hoppede med. Det smukke Kiøn burde aldrig have anden Fodrustning eller Fodprydelse. De skiule i Skoe een af deres see-værdigste og see-tilladeligste Skjønheder. En smuk Hæl er een af Naturens skønneste Former. En flykten-

de *Daphne*, med Skoc paa, gad jeg ikke seet, end sige løbe mig træt efter. –

Andre Patienter spise, drikke, deres Medikamenter – jeg seer blot mine. Lægedommen hos hine kommer giennem Smagen og Følelsen; hos mig fornemmelig igiennem Synet. Jeg seer mig frisk – eller forsøger det i det mindste. I Manheim brugte jeg tillige en *Øre-Kuur*. Hvi kan jeg ikke bruge den oftere? thi næst Harmonie for Øiet er Melodie for Øret i mine Tanker det virksomste af alle Lægemidler. Jeg haaber at den hele Lægekunst engang vil blive bygt paa Theorien om Harmonier, og at man tilsidst lærer at kurere alle Sygdomme med Musik i videste Forstand. Mathematik, Philosophie, Poesie læger alle Siel-Feber og Tæringes – skulde den fuldkomneste Øiets, Ørets, Smagens og Følelsens Diæt ikke kunne helbrede alle Legemets? Jeg troer fuldt og fast, ja! thi hvad ere vi, fysisk betragtede, andet end *Memnonstøtter* og *Æolsharper*? Giv Luften, eller hvad der er uden om os, en vis harmonisk Svingning, lad en frembrydende Sol berøre vor Maskine i alle Fattepunkter, og vi synge og tone, som Livet selv!

Giennemvandringen af Forstaden Bruchsal overbeviste mig herom. Hvert Blik til højre og venstre, Synet af enhver forbivimsende Glut var mig ligesaa mange langt finere destilleerte, og derfor saa meget kraftigere *Hofmans-Draaber*.

Vi opholdt os en kort Tid i Posthuset, og spadseerte ud igiennem den anden Ende af Byen. Hvilken Forandring! „Ak!“ raabte jeg i vor lærde Professor *Sahls* Oversættelse, for ei at profanere Horaz selv paa denne sølede Gade:

„– Det, som oven til en deilig Kvinde bliver,
Til føle sorte Fish sig ud i Enden giver!“

Ligerviis som jeg aldrig havde seet en skjønnere Forstad, saa har jeg ikke heller nogensinde seet en hæsligere Bagbyc end den nærværende. De usleste sorte, faldefærdige Hytter, man kan forestille sig, afvexlede med hin skjønne Orden og Nethed, og isteden for reenlige Gader, fandtes her krumme og smudsige Stræ-

• – Muller formosa superne
Definit in atrum piscem! –